

науковій літературі учасників фіскальних взаємодій представлено у певній класифікації з виділенням груп [3]:

– перша група учасників представлена законотворчими органами, яким делеговано право визначення норм і механізмів реалізації інституту податку як на державному, територіальному (територіальні громади наділені владними повноваженнями встановлювати та регулювати рівень оподаткування), так і на міждержавному рівні;

– друга група учасників представлена індивідами, домогосподарствами отримувачами суспільних благ територіального, державного і глобального рівнів;

– третя група учасників – платники податків у розрізі фізичних та юридичних осіб, що можуть оподатковуватись за принципом резидентства, джерела отримання доходу, його використання та ін.;

– четверта група учасників – податкові агенти, що задіяні в процесі контролю за правильністю обчислення, повноти та вчасності сплати податкових зобов'язань платників податків (фіскальні органи); виконують покладений на них нормами інституту податковий обов'язок (податкові агенти);

– п'ята група учасників територіального, державного та міждержавного рівнів, які наділені правом вирішення конфлікту інтересів та податкових спорів, що виникають між учасниками у процесі оподаткування між учасниками;

– шоста група охоплює інших учасників та їх групи, які опосередковано задіяні у процесах фіскальних взаємодій. До них відносимо фінансово-банківські установи, кредитні, страхові організації тощо.

Відповідно до зазначеного, констатуємо, що загалом фіскальний простір неможливо виділити та розглядати без суб'єктів які його забезпечують та об'єкту на який спрямовано діяльність визначених суб'єктів, за для досягнення балансу в сфері державних фінансів.

Література:

1. Хеллер П. Фискальное пространство – что это такое и как его получить? / П. Хеллер // Финансы и развитие. – 2009. – Июнь. – С. 32.
2. Єфименко Т. І. Формування фіскального простору економічних реформ / Т. І. Єфименко // Фінанси України. – 2011. – № 4. – С. 3–23.
3. Фіскальний простір сталого соціально-економічного розвитку держави : моногр. / за ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 332 с.

Стасюк Тарас

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: викладач Титор В. Й.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ «ІНКОТЕРМС 2010» ТА ШЛЯХИ ЇХ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Актуальність даної роботи полягає у визначенні правил «ІНКОТЕРМС», як базових умов зовнішньоекономічних контрактів українських підприємств з

їх зарубіжними партнерами. Як показує практика, переважна більшість учасників ЗЕД помилково уявляють юридичну природу «ІНКОТЕРМС», його значення і наслідки використання того чи іншого терміну. Простежуються безглузді помилки, які спричинюють не тільки до конфліктів із своїми закордонними партнерам, але тягнуть з боку контролюючих органів серйозні санкції за порушення податкового, митного та валютного законодавства. Проблематика використання «ІНКОТЕРМС» у ЗЕД зустрічається в працях Є. Ф. Авдокушина, І. В. Багрової, А. С. Булатова, А. С. Гальчинського, І. Б. Греся, О. А. Кириченка, М. В. Ларіна, Ю. В. Макогона, С. О. Свистіля, І. П. Фамінського, А. С. Філіпенка та інших вчених.

Заміна в «ІНКОТЕРМС 2010» базисів поставки DDU, DAF, DES і DEQ новими термінами DAP і DAT призвели до певних проблем, перш за все з митним оформленням. Новий термін DAT (поставка на терміналі) має у собі також багато питань, що вимагають уточнення при його практичному використанні. Наприклад, «ІНКОТЕРМС 2010» не містять чіткого визначення терміналу як місця поставки, вказуючи просто, що це будь-яке місце, відкритого або закритого типу, як причал, склад, контейнерний склад, автодорожній, залізничний термінал або терміналуаеропорту. Враховуючи це, сторонам буде необхідно завжди конкретизувати в договорі, який саме термінал вони погодили як місце поставки [2, с. 211].

Найбільш «проблемним» з термінів з позиції проходження митних процедур з точки зору українських компаній представляється базис поставки DDP (поставка зі сплатою мита). Згідно цим базисом поставки, продавець залишає товар, який пройшов митне оформлення імпорту та який не розвантажений з прибулого транспортного засобу, у розпорядженні покупця в узгодженому місці призначення. Іншими словами, цей базис поставки характеризує оплату продавцем-нерезидентом усіх необхідних для митного оформлення товару платежів в країні імпорту [1, с. 313].

У більшості країн світу правила «ІНКОТЕРМС» не є обов'язковими для сторін договору, поки вони не вносять у такий договір посилання на певну редакцію та відповідні умови поставки. Проте в законодавстві України передбачено пряму вимогу для сторін договору купівлі-продажу, використовувати «ІНКОТЕРМС», причому це стосувалося як міжнародних, так і внутрішньодержавних договорів. Слід зауважити, що обов'язковість застосування «ІНКОТЕРМС» наявна лише в українському законодавстві, у інших країнах вони виконують лише рекомендаційну роль [3, с. 266].

Остаточне врегулювання питання застосування правил «ІНКОТЕРМС» в Україні потребує внесення змін до наступних законодавчих актів, які пов'язані із прикладним застосуванням міжнародних комерційних умов: Митний кодекс України, Господарський кодекс України, закони «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про транспортно-експедиторську діяльність».

Отже, незважаючи на усі нововведення та переваги якими володіє редакція «ІНКОТЕРМС 2010» в ній існують певні неточності. Тому МТП при затвердженні нової редакції правил «ІНКОТЕРМС», слід врахувати усі наявні

неточності та складнощі, які виникають при використанні певних умов поставки. Необхідно провести аналіз нових умов поставки та порівняти з правилами зразка «ІНКОТЕРМС 2000», Також МТП слід проаналізувати можливість введення абсолютно нового універсального базису, який би врахував переваги які були в попередній редакції та недоліки діючих правил. Вдосконалення потребує і національне законодавство, яке повинно швидше адаптуватися до нововведень, які пропонує МТП та міжнародна торгівля загалом.

Література:

1. Науменко С. М. Базисні умови постачання товарів: перспективи застосування у зовнішньоекономічних контрактах / С. М. Науменко, Є. В. Дятлов // Актуальні проблеми управління зовнішньоекономічною діяльністю: зб. наук. праць ДонДУУ, серія «Економіка», т. XIII, вип. 231. – Донецьк, ДонДУУ, 2012. – С. 311–319.
2. Аляб'єва Н. В. Використання правил Інкотермс при укладенні договору поставки / Н. В. Аляб'єва // Економіка будівництва і міського господарства. – 2011. – Т. 7. – № 4. – С. 209–215.
3. Марціновська О. Б. «ІНКОТЕРМС-2010», як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності / О. Б. Марціновська, О. А. Легкий // Економічний аналіз : зб. наук. праць Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль, 2013. – Вип. 12, ч. 3. – С. 265–268.

Сутулець Людмила

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: к.е.н., доцент Ткачик Ф. П.

ІНСТИТУЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ

Значення митних органів в сучасному світі зростає з кожним роком, вони стають вагомим інструментом у боротьбі з тероризмом та торгівлею наркотиками, реалізують митну політику та захищають національні інтереси держави. У внутрішньодержавному механізмі митні органи залишаються форпостом сучасної незалежної економічно розвиненої держави та набувають нові функціональні якості в контексті Рамкових стандартів безпеки, зміни пріоритетів в діяльності на підставі принципів сервісної служби.

Ці аспекти звертають на себе увагу видатних науковців, політиків практиків. Вирішення багатьох завдань, що покладені на митні органи та їх вдалої реалізації необхідно шукати у фундаментальному науковому підґрунті, визначенні митних органів як учасників митних правовідносин, аналізу їх сучасного правового становища.

Загальні питання правового положення органів виконавчої влади досліджували В. Б. Авер'янов, О. Д. Крупчан, В. Г. Коліушко, Д. М. Лук'янець, О. Ю. Янчук та інші видатні вчені. Проблеми правового положення митних органів були предметом досліджень Є. С. Дмитренко, Є. В. Додіна, О. О. Зотенко, Д. В. Приймаченко, О. П. Федотова, В. К. Шкарупи та інших